

نگارش مقاله و پایان نامه راهنمای مجله‌شناسی

تالیف: دکتر سیدحمیدرضا علوی

عضو هیأت علمی بخش علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه شهید باهنر کرمان

انتشارات آوای نور

تهران - ۱۳۹۶

سرشناسه	: علوی، سیدحمیدرضا، ۱۳۴۰ - Alavi,Hamid Reza
عنوان و نام پدیدآور	: نگارش مقاله و پایان نامه : راهنمای مجله‌شناسی/تالیف سیدمحمد رضا علوی.
مشخصات نشر	: تهران : آوای نور، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۷۶ص:؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۳۰۰-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: مقاله‌نویسی -- راهنمای آموزشی
موضوع	: teaching Essays -- Authorship -- Study and
موضوع	: پایان‌نامه‌ها Academic Dissertations,
موضوع	: تحقیق کیفی -- روش‌شناسی
موضوع	: Methodology -- Qualitative research
موضوع	: Essays -- Evaluation -- ارزشیابی
رده بندی کنگره	: /PN ۱۳۹۶۴۵۰۰ ۸۷۷ع/
رده بندی دیویی	: ۴/۸۰۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۷۹۰۹۲۳

تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهید وحید نظری،
پلاک ۹۹، طبقه دوم تلفن: ۶ و ۶۶۹۶۷۳۵۵ / شماره: ۶۶۴۸۰۸۸۲

نگارش مقاله و پایان‌نامه راهنمای مجله‌شناسی

تالیف: دکتر سیدحمیدرضا علوی

ناشر: انتشارات آوای نور

چاپ: اول ۱۳۹۶

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۳۰۰-۳

قیمت ۱۳۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

پیشگفتار ۱۰

فصل اول

مجله‌شناسی / مقاله‌شناسی Error! Bookmark not defined.

مقدمه Error! Bookmark not defined.

منظور از نمایه و نمایه شدن چیست؟ Error! Bookmark not defined.

برخی نمایه‌های معتبر جهانی Error! Bookmark not defined.

الف - ISC (مربوط به جهان اسلام) Error! Bookmark not defined.

ب - ISI Error! Bookmark not defined.

ج - JCR Error! Bookmark not defined.

د - اسکوپوس (Scopus) Error! Bookmark not defined.

ه - SJR Error! Bookmark not defined.

ضریب تأثیر Error! Bookmark not defined.

عوامل تعیین کننده میزان اعتبار یک مجله Error! Bookmark not defined.

عوامل تعیین کننده میزان اعتبار مقالات Error! Bookmark not defined.

اعتبار مجلاتی که برای چاپ مقاله، پول دریافت می‌کنند چه میزان

است؟ Error! Bookmark not defined.

مقاله داغ Error! Bookmark not defined.

رتبه‌بندی نشریات Error! Bookmark not defined.

مجلات دسترسی آزاد (Open access journals) Error! Bookmark not defined.

مقالات کنفرانسی Error! Bookmark not defined.

پوستر.....	Error! Bookmark not defined.
روند داوری، و فرم داوری مقالات.....	Error! Bookmark not defined.
پایگاه‌های اطلاع‌رسانی (بانک‌های اطلاعاتی).....	Error! Bookmark not defined.

فصل دوم

مقاله نویسی / پایان نامه نویسی	Error! Bookmark not defined.
مقدمه.....	۸۱
۱- شیوه نگارش چکیده.....	Error! Bookmark not defined.
۱-۱ تعداد کلمات چکیده.....	Error! Bookmark not defined.
۲-۱ اجزای تشکیل دهنده چکیده.....	Error! Bookmark not defined.
۳-۱ زمان افعال چکیده.....	Error! Bookmark not defined.
۴-۱ کلمات کلیدی.....	Error! Bookmark not defined.
۲- شیوه نگارش مقدمه و قسمت‌های مختلف تشکیل دهنده آن.....	Bookmark not defined.
۱-۲ بیان مسئله.....	Error! Bookmark not defined.
۲-۲ اهمیت و ضرورت تحقیق.....	Error! Bookmark not defined.
۳-۲ پیشینه تحقیق.....	Error! Bookmark not defined.
۳- شیوه نگارش روش‌شناسی تحقیق.....	Error! Bookmark not defined.
۱-۳ پژوهش‌های کیفی کتابخانه‌ای.....	Error! Bookmark not defined.
۲-۳ پژوهش‌های کمی.....	Error! Bookmark not defined.
۴- شیوه نگارش قسمت نتایج تحقیق.....	Error! Bookmark not defined.
۵- شیوه نگارش قسمت بحث و نتیجه‌گیری تحقیق.....	Error! Bookmark not defined.
مقایسه مقاله با پایان‌نامه.....	Error! Bookmark not defined.

فصل سوم

نکاتی در خصوص مقاله نویسی / پایان نامه نویسی. Error! Bookmark not defined.

مقدمه. Error! Bookmark not defined.

مقدمه پایان نامه و مقاله. Error! Bookmark not defined.

تعاریف متغیرها. Error! Bookmark not defined.

ادبیات تحقیق. Error! Bookmark not defined.

روش‌شناسی تحقیق. Error! Bookmark not defined.

بحث و نتیجه‌گیری تحقیق. Error! Bookmark not defined.

منابع تحقیق. Error! Bookmark not defined.

فصل چهارم

اشتباهات رایج در مقاله نویسی / پایان نامه نویسی. Error! Bookmark not defined.

مقدمه. Error! Bookmark not defined. ۱۲۱

۱- اشتباهات رایج در مقاله نویسی / پایان نامه نویسی به طور کلی. Error! Bookmark not defined.

۱-۱ آغاز نوشتن مقاله بدون شناسایی مجله مطلوب جهت چاپ آن. Error! Bookmark not defined.

۲-۱ اعمال انسانی را به منابع غیرانسانی نسبت دادن. Error! Bookmark not defined.

۳-۱ عدم پردازش داده ها. Error! Bookmark not defined.

۴-۱ عدم ملاحظه قسمت «راهنمای نگارش مقالات». Error! Bookmark not defined.

۵-۱ عدم رفع کلیه اغلاط تایپی / مبهم و یا غلط بودن ادبی عبارات. Error! Bookmark not defined.

۶-۱ رجوع به سایت های غیرمعتبر. Error! Bookmark not defined.

۷-۱ به کاربردن افعال اول شخص. Error! Bookmark not defined.

۸-۱ استفاده از پاراگراف‌های یکی دو سطری. Error! Bookmark not defined.

- ۹-۱ عدم به کارگیری ضوابط نقل قول.....**Error! Bookmark not defined.**
- ۱۰-۱ عدم استفاده از جدول و نمودار.....**Error! Bookmark not defined.**
- ۱۱-۱ عدم آدرس دهی صحیح درون متنی.....**Error! Bookmark not defined.**
- ۱۲-۱ غفلت از رجوع به مقالات مجلات معتبر فارسی و انگلیسی.....**Error! Bookmark not defined.**
- ۲- اشتباهات رایج در قسمت‌ها و اجزای تشکیل دهنده مقاله / پایان نامه.....**Error! Bookmark not defined.**
- ۱-۲ اشتباهات رایج در طراحی عنوان.....**Error! Bookmark not defined.**
- ۲-۲ اشتباهات رایج در چکیده نویسی.....**Error! Bookmark not defined.**
- ۳-۲ عدم هماهنگی در قرار دادن مقدمه و خلاصه برای فصول مختلف.....**Error! Bookmark not defined.**
- ۴-۲ عدم صحت بیان مسئله.....**Error! Bookmark not defined.**
- ۵-۲ عدم انتخاب عنوان مناسب (فرضیات تحقیق/سؤالات تحقیق).....**Error! Bookmark not defined.**
- ۶-۲ اشتباهات رایج در طراحی فرضیه.....**Error! Bookmark not defined.**
- ۷-۲ اشتباهات رایج در تعاریف نظری و عملیاتی متغیرها و مفاهیم تحقیق.....**Error! Bookmark not defined.**
- ۸-۲ اشتباهات رایج در نحوه نگارش مبانی نظری.....**Error! Bookmark not defined.**
- ۹-۲ اشتباهات رایج در شیوه نگارش مقدمه و روش شناسی...**Error! Bookmark not defined.**
- ۱۰-۲ اشتباهات رایج در شیوه نگارش روش شناسی تحقیق...**Error! Bookmark not defined.**
- ۱۱-۲ اشتباهات رایج در شیوه نگارش یافته‌های تحقیق.....**Error! Bookmark not defined.**
- ۱۲-۲ اشتباهات رایج در نحوه نگارش «بحث».....**Error! Bookmark not defined.**
- ۱۳-۲ اشتباهات رایج در شیوه نگارش «محدودیت‌های تحقیق».....**Error! Bookmark not defined.**
- ۱۴-۲ اشتباهات رایج در شیوه نگارش «پیشنهادها/تحقیق».....**Error! Bookmark not defined.**
- ۱۵-۲ اشتباهات رایج در نحوه تنظیم فهرست منابع.....**Error! Bookmark not defined.**
- ۱۶-۲ اشتباهات رایج در نحوه تنظیم «پیوست».....**Error! Bookmark not defined.**
- ۱۷-۲ اشتباهات رایج در نحوه نگارش چکیده انگلیسی.....**Error! Bookmark not defined.**

فصل پنجم

روش‌شناسی تحقیقات کیفی Error! Bookmark not defined.

مقدمه..... ۱۴۹.....

روش تحقیق..... Error! Bookmark not defined.

ابزار جمع‌آوری اطلاعات..... Error! Bookmark not defined.

روش جمع‌آوری اطلاعات..... Error! Bookmark not defined.

روش تجزیه و تحلیل اطلاعات..... Error! Bookmark not defined.

منابع

الف) منابع فارسی..... Error! Bookmark not defined.

ب) منابع انگلیسی..... Error! Bookmark not defined.

پیشگفتار

تجارب سنوات متمادی عضویت و حضورم در هیأت‌مهمیزه دانشگاه و هیأت‌جذب استاد مبین آن است که یکی از نیازهای مبرم اعضای چنین هیأت‌هایی و از سوی دیگر اعضای هیأت علمی دانشگاه که در صدد انتشار آثار علمی خود در قالب مقالات پژوهشی در نشریات و مجلات معتبر جهانند، آن است که اینگونه مجلاتی را بشناسند و از میزان اعتبار آن‌ها آگاهی یابند و با روند داوری و چاپ مقاله در آن‌ها آشنا شوند. در همین راستا، ضرورت دارد نمایه‌های معتبر جهانی و نحوه رتبه‌بندی مجلات و نقش «ضرب‌تأثیر» را در میزان اعتبار بخشی به مجلات بدانند و به طور کلی از عوامل تعیین‌کننده اعتبار مجلات و مقالات آگاهی لازم را کسب نمایند. این امر آنگاه ضرورتی مضاعف می‌یابد که شاهد آن هستیم که کم‌اطلاعی بعضی اعضای هیأت علمی سبب می‌گردد برخی مقالات وزن و با اعتبار آن‌ها که قابلیت چاپ در نشریات بسیار معتبر را دارد به مجلات کم‌وزن و حتی غیر معتبری ارسال می‌گردد که به آن‌ها امتیاز بسیار اندکی اختصاص می‌یابد و حتی در مواردی هیچگونه امتیازی به آن‌ها تعلق نمی‌گیرد. از طرف دیگر، شاهدیم که مقالاتی بالنسبه ضعیف به مجلاتی قوی فرستاده می‌شوند که بعد از ماهها معطلی، آن مقالات رد شده و مورد پذیرش قرار نمی‌گیرند. چنین امری برای پژوهشگران دیگر و دانشجویان تحصیلات تکمیلی در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری نیز صادق است که در صورت عدم آگاهی از این مسائل و رساله خود اشتباهاتی مشابه را مرتکب می‌گردند.

از منظری دیگر می‌بینیم که دانشجویان و گاهی اوقات مدرسین دانشگاهها زحمات بسیار زیادی را متحمل گردیده و مقالاتی را به رشته تحریر در آورده‌اند، اما به علت اطلاعات ناقص و ناکافی آنان در خصوص نکات و فنون خاص نوشتن مقاله و یا پایان‌نامه‌ای که از آن، مقاله مربوطه استخراج می‌شود، و همچنین به علت مرتکب شدن اشتباهاتی که به طور رایج اغلب نویسندگانی که موفق به چاپ مقاله خود نمی‌گردند، مرتکب می‌شوند از چاپ و انتشار مقاله خود محروم می‌مانند. اینجاست که ضرورت آشنائی با نکات مرتبط با نحوه نگارش صحیح پایان‌نامه و نحوه تبدیل آن به مقاله‌ای شایسته کاملاً مهم و الزامی جلوه می‌کند.

دانش‌آموختگی غالب دانشجویان در مقاطع تحصیلات تکمیلی عموماً مشروط به نوشتن پایان‌نامه و رساله و دفاع از آن است. از سوی دیگر، یکی از بالاترین معیارهای محک زدن میزان موفقیت دانشجو در نگارش پایان‌نامه و رساله، تبدیل آن به یک یا چند مقاله و چاپ آن‌ها در مجلات معتبر داخلی و خارجی است. یکی از موازین مهم پژوهشی برای ورود دانشجویان کارشناسی ارشد به مقطع دکتری و یا به عضویت هیأت علمی در آمدن و استخدام متقاضی در دانشگاههای کشور نیز سنجش میزان مقالات آنان در مجلات معتبر می‌باشد. گذشته از این، ترفیع و ارتقاء و حتی ادامه حضور اعضای هیأت علمی دانشگاه منوط به داشتن مقالات معتبر در مجلات معتبر است. آنچه گفته شد موارد معدودی از دهها فواید مترتب بر داشته

با در نظر گرفتن موارد فوق است که این کتاب با هدف آشنا ساختن کلیه افراد ذیربط، دانشجویان و اعضای هیأت علمی دانشگاهها با نحوه تشخیص انواع مجلات و انواع مقالات و نحوه نگارش پایان‌نامه و مقاله به رشته تحریر در آمده است. بر همین اساس، در فصل اول کتاب مبحث مجله‌شناسی و مقاله‌شناسی مورد تشریح قرار گرفته و در فصل دوم کلیات مقاله‌نویسی و پایان‌نامه‌نویسی شرح داده شده است. در فصل سوم کتاب، جزئیات و نکاتی که در خصوص نحوه نگارش مقاله و پایان‌نامه باید مدنظر قرار گیرد بررسی شده‌اند. در فصل چهارم، اشتباهات رایج در مقاله‌نویسی و پایان‌نامه‌نویسی تشریح گردیده‌اند. به عبارت دیگر، نویسندگان این کتاب بعد از نوشتن دهها مقاله که در مجلات معتبر داخلی و خارجی به چاپ رسیده‌اند، و بعد از سالها تدریس درس روش تحقیق در مقاطع دکتری و کارشناسی ارشد و همچنین برگزاری کارگاههای آموزشی روش تحقیق و روش مقاله‌نویسی برای اساتید دانشگاهها، و

از طرف دیگر بعد از راهنمایی و مشاوره و داوری صدها پایان‌نامه و همچنین داوری صدها مقاله برای مجلات داخلی و خارجی (بین‌المللی) به این نکته وقوف یافته است که بسیاری از دانشجویان در بسیاری از موارد مرتکب چنین اشتباهاتی در نحوه نوشتن پایان‌نامه خود می‌گردند که توجه به آن‌ها سبب عدم تکرار چنین اشتباهات رایجی خواهد گردید. در فصل پنجم که آخرین فصل کتاب را به خود اختصاص می‌دهد قسمت «روش‌شناسی» در تحقیقات کیفی مورد تشریح قرار داده شده است. علت اصلی طرح چنین مبحثی آن بوده است که در مورد پژوهش‌های کمی و روش‌شناسی مربوط به آن‌ها کتب بسیار فراوانی نوشته شده حال آنکه در خصوص روش‌شناسی در پژوهش‌های کیفی، خصوصاً آن دسته از تحقیقات کیفی که مبتنی بر جمع‌آوری اطلاعات از طریق کتابخانه‌های هستند، مطالب بسیار اندکی به رشته تحریر درآمده است علی‌رغم آنکه پایان‌نامه‌ها و مقالات فراوانی در این حوزه حساس و خطیر پیوسته نوشته می‌شوند.

نویسنده این مجموعه امیدوار است که با نوشتن مطالب این کتاب، که از کاربردی‌ترین مباحث مرتبط با روش تحقیق، روش نوشتن مقاله و پایان‌نامه به حساب می‌آیند، بخشی از دین خود را نسبت به اساتید فرهیخته و دانشجویان محترم کشور ادا نموده و حداقل قسمت اندکی از رسالت دانشگاهی خود را انجام داده باشد. نگارنده از الطاف خاص الهی که راهگشای وی در تألیف چنین مجموعه‌ای بوده است نهایت شکر و سپاس را دارد.

سید حمیدرضا علوی